

Diarienummer: GIH 2019/464
Ersätter tidigare diariern: GIH 2016/207
Beslutad av Prefekt
Beslutsdatum: 2019-10-23
Giltighetstid: tillsvidare

Verksamhetsförlagd utbildning

**för studenter på Ämneslärarprogrammet, KPU och
Grundlärarutbildningen**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

VERKSAMHETSFÖRLAGD UTBILDNING PÅ GIH	3
Syfte och mål	3
Fördelning av VFU under utbildningen	3
VFU-placering	3
Byte av VFU-placering	4
Byte av placering inom kommunen	4
Byte av VFU-placering till annan kommun	4
VFU-portalen	4
VFU-portföljen	4
Inför VFU-kursen	5
Förkunskapskrav	5
Registrering på VFU-kurs	5
Kontakt med VFU-handledare	5
Registerutdrag	5
Under VFU-kursen	5
Närvaro	6
Sekreteress och tystnadsplikt	6
Treparsamtal	7
Vikariat	7
Avbruten VFU	7
Efter VFU-kursen	7
VFU-rapport	7
Examination	7
Risk för underkännande	7

VERKSAMHETSFÖRLAGD UTBILDNING PÅ GIH

Syfte och mål

Syftet med den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är att förankra lärarutbildningen i konkreta och praktiska erfarenheter av undervisning och lärande i grund- och gymnasieskola. De kunskaper och förmågor studenten erhåller i kurserna på Gymnastik- och Idrottshögskolan (GIH) omsätts i praktik under VFU:n. Vidare syftar VFU till att utveckla studentens förmåga att analysera och tolka läroplan och kursplan, samt medvetet välja stoff och arbetssätt i relation till kunskapsmålen i grund- och gymnasieskola.

Fördelning av VFU under utbildningen

Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) omfattar 30 högskolepoäng (ca 20 veckor). VFU:n är uppdelad i tre perioder. I Ämneslärarprogrammet och KPU är VFU I och VFU II 7,5 hp, och VFU III 15 hp.

Länk till fördelning av vfu-kurser: <https://gih.se/Utbildning/Dina-studier-vid-GIH/Verksamhetsforlagd-utbildning-VFU/VFU-perioder/>

Aktuella utbildningsplaner och kursplaner finns på GIHs hemsida: www.gih.se
Gällande VFU III inom Grundlärarprogrammet, se info på Stockholms universitets hemsida: www.su.se

VFU-placering

VFU-placeringar regleras i ett särskilt avtal mellan GIH och kommunerna i Stockholms län, och det är inte möjligt för dig som är lärarstudent att ordna VFU-placering på egen hand eller göra din VFU utanför Stockholms län. Det samverkansavtal som GIH har gäller bara med kommuner inom Stockholms län. VFU handlar inte enbart om att tillbringa en viss tid i en skola, det är även en kvalitetssäkringsfråga. Genom samverkansavtalet samverkar kommunerna, våra VFU-skolor och GIH även när det gäller information om hur de förväntade studieresultaten för våra VFU-kurser ser ut, hur vårt VFU-bedömningssystem fungerar och handledarutbildning. Denna samverkan finns inte med kommuner utanför Stockholms län

Vid terminsstart registrerar sig studenten på kommande VFU-kurs. Efter registrering placeras studenten i ett partnerområde, d.v.s. en kommun i Stockholms län eller en stadsdel i Stockholms stad, av VFU-administratör på GIH. VFU-samordnaren i respektive kommun/stadsdel placerar därefter studenten på en skola i kommunen. Studenten tillhör och är placerad i samma kommun/ kommunedel under hela utbildningen.

Studenten får inte placeras på en skola som hen har någon form av personlig anknytning till, t.ex. tidigare anställning. Detta för att garantera ett professionellt bemötande och en saklig och opartisk bedömning under VFU:n. Om studenten får en sådan placering ska studenten omedelbart kontakta VFU-samordnaren i kommunen för att få en ny placering.

GIH ser det som väsentligt att studenten under VFU-perioderna möter elever i de stadier som hen kommer att få behörighet att undervisa i. Vi strävar efter att studenten gör VFU i åk 1-6, VFU2 i åk 7-9 (eller omvänd ordning), och VFU3 på gymnasiet.

Byte av VFU-placering

Byte av placering inom kommunen

Om studenten av särskilda skäl önskar byta skola ska studenten kontakta VFU-samordnaren i kommunen. Kontaktuppgifter finns i VFU-portalen. Om placering inte kan lösas inom kommunen, kontaktar VFU-samordnaren GIH.

Byte av VFU-placering till annan kommun

Byte av kommun sker enbart vid terminsskifte och beviljas endast om synnerliga skäl föreligger. Om studenten önskar ansöka om byte av kommun ska bytesansökan göras via VFU-portalen. Ansökan om byte ska ha inkommit senast 1 maj för VFU-kurs under höstterminen, respektive 1 november för VFU-kurs på vårterminen. Bytesansökan inkommen efter dessa datum behandlas inte. Avslag på bytesansökan kan ej överklagas.

Bytesansökan behandlas av en särskild granskningsgrupp, som bedömer om särskilda skäl föreligger. I granskningsgruppen ingår Utbildningsledare, VFU-ansvarig och VFU-administratör. Beviljade byten sker under förutsättning att någon av samverkanskommunerna kan tillhandahålla VFU-placering.

Särskilda skäl innebär:

1. Medicinska skäl Läkarintyg krävs och bifogas ansökan. Ansökan behandlas konfidentiellt. Vänligen kontakta vf@gih.se för mer information om detta.
2. Sociala skäl Allvarlig förändring av studentens sociala situation. Förändringen ska ha uppkommit under utbildningens gång. Ansökan behandlas konfidentiellt. (Pedagogiska och studiesociala skäl behandlas inom kommunen och betraktas inte som sociala skäl.)
3. Lång restid Byte kan beviljas om restiden för enkelresa till nuvarande VFU-placering överstiger 90 minuter med allmänna kommunikationsmedel, inom de kommuner som samverkansavtalet reglerar. För vårdnadshavare med barn i förskola eller på fritidshem gäller att de ska kunna resa till VFU-skolan i tid efter att ha lämnat barnen. Intyg från barnomsorg/skolbarnomsorg krävs och bifogas ansökan.
4. RIU-student ska kontakta VFU-administrationen på GIH senast terminen innan kommande VFU-kurs för planering av VFU-placering. vf@gih.se

VFU-portalen

VFU-portalen är ett webbaserat verktyg som stödjer arbetet med VFU-placeringar. I portalen visas studentens placering på skola samt handledare. Där finns även kontaktuppgifter till kommunsamordnare m.fl.

VFU-portföljen

Utifrån den aktuella VFU-kursens lärandemål och examinationsuppgifter formulerar studenten individuella mål i en digital VFU-portfölj och dokumenterar, utvärderar och reflekterar över den egna läroprocessen. Detta arbetssätt syftar till att stödja studenten i att synliggöra sitt lärande och sätta det i relation till kursens lärandemål, samt att utveckla förmågan att reflektera över den egna professionsutvecklingen.

I VFU-portföljen finns all dokumentation som rör den aktuella VFU-kursen t.ex. kursplan, information till handledare och VFU-rapport. Student och handledare tar gemensamt fram en handlingsplan som konkretiserar studentens uppgifter under kursen. Tid och plats för studentens egen lärandeaktivitet eller undervisning i olika grupper eller klasser ska ingå i denna plan. Det är en fördel om tid för regelbundna handledningssamtal kan fastställas. Studenten dokumenterar handlingsplanen i sin VFU-portfölj.

Inför VFU-kursen

Förkunskapskrav

Samtliga VFU-kurser på GIH har förkunskapskrav. Förkunskapskrav anges i kursplanen för respektive VFU-kurs. Kursplaner finns tillgängliga på GIH:s hemsida, www.gih.se/kursplaner. Om förkunskapskravet inte är uppfyllt får studenten inte göra VFU. Det är den enskilde studentens ansvar att ha kännedom om gällande förkunskapskrav.

Registrering på VFU-kurs

Studenten registrerar sig på terminens VFU-kurs vid terminsstart. Detta görs i Ladok.

Kontakt med VFU-handledare

När skolplacering är klar ska studenten snarast ta kontakt med sin handledare. Detta för att kunna göra besök på VFU-skolan innan VFU-kursens start. Tillsammans med VFU-handledaren planeras sedan VFU:n utifrån kursens innehåll. Kontaktuppgifter till handledare finns i VFU-portal/portfölj.

Studenten måste så snart som möjligt ge VFU-handledaren tillträde till sin VFU-portfölj. Detta för att handledaren ska kunna få tillgång till all information och dokumentation rörande aktuell VFU-kurs.

Registerutdrag

Studenten är skyldig att lämna ett registerutdrag från Polismyndighetens belastningsregister till VFU-skolan, innan påbörjad VFU. Det är studentens ansvar att ordna detta registerutdrag! Denna kontroll görs för att öka barns och ungdomars skydd, och minimera riskerna för att de utsätts för olika typer av kränkningar av personer som är verksamma inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

VFU:n får inte påbörjas om registerutdrag inte har lämnats till VFU-skolan. Det är rektor (eller motsvarande) på VFU-skolan som avgör om studenten kan tas emot, inte GIH. Ansökningsblankett finns på Polisens webbplats, www.polisen.se. Registerutdrag måste sökas i god tid före VFU-kurs. Utdraget är giltigt i 1 år vilket innebär att studenten behöver lämna flera utdrag under sin utbildning.

Under VFU-kursen

Under VFU-perioderna får studenten träning i att bl.a. planera, genomföra, dokumentera, utvärdera och utveckla förmågan att undervisa. Genom reflektion och diskussion med handledare och annan personal i verksamheten skapas förståelse för komplexiteten i

läraryrket. Studenten ska därigenom successivt utvecklas från att kunna visa grundläggande förmåga till god förmåga avseende exempelvis självständighet och ansvarstagande. Vidare ska studenten vara insatt i de dokument som beskriver och anger lärandemål för den aktuella VFU-kursen.

Under VFU:n följer studenten sin VFU-handledare, som är en lärare med examen och erfarenhet i det/de ämnen studenten utbildar sig i.Handledare ska helst även ha handledarutbildning.Handledare ska vara ett stöd för studenten under VFU-perioden, och fortlöpande ge konstruktiv och relevant återkoppling på genomförda moment.

Läs ”Från novis till professionell” Stockholms universitet. Länk:

https://www.su.se/polopoly_fs/1.362688.1513600682!/menu/standard/file/Från%20novis%20till%20professionell%2C%20HT17.pdf

Närvaro

GIH förutsätter att studenten är närvarande samtliga dagar under pågående VFU. Hög närvaro är en förutsättning för ett optimalt lärande och för att det ska finnas underlag för bedömning.

Frånvaro som kräver restinhämtning sker i samråd med VFU-handledare, och vid behov med kursansvarig på GIH.

Sekretess och tystnadsplikt

När studenten gör VFU omfattas hen av samma sekretess och tystnadsplikt som pedagogerna i verksamheten. Tystnadsplikten innebär ett förbud mot att avslöja känsliga uppgifter och ömtåliga förhållanden till obehöriga om barns och anhörigas personliga förhållanden.

Lärarstuderande och sekretessen i skolan

Lärarstuderande på verksamhetsförlagd utbildning har tystnadsplikt och kan komma i kontakt med känslig elevvårdsinformation. Tystnadsplikten gäller t.ex. vid resa till och från skolan, vid samtal i det egna hemmet och vid återkomsten till GIH.

När den studerande efter avslutad verksamhetsförlagd utbildning redovisar examinationsuppgifter, ska alla uppgifter avidentifieras så att ingen i gruppen, med utgångspunkt från redogörelsen, kan peka ut en enskild person (elev, förälder eller närstående) från den aktuella VFU-skolan.

Den lärarstuderande får i början av utbildningen skriftligt förbinda sig att behandla de upplysningar och den information hen tar del av om människors personliga liv och förhållanden som hemligt material att avidentifierat användas i utbildningssyfte endast inom den egna gruppen studerande och lärare.

Undantag

Utöver samtycket finns flera andra undantag från sekretessen. Brott i skolan, till exempel elevmisshandel och stölder, kan polisanmälas. Vid misstanke om att skolbarn far illa finns enligt Socialtjänstlagens 71 § en skyldighet för varje anställd i skolan att kontakta socialnämndens tjänsteman.

Trepart-samtal

Under VFU-perioden får studenten besök av vfu-lärare från GIH. Avsikten med detta samtal där student, handledare och kurslärare deltar, är att studenten ska reflektera över och värdera sin VFU och professionsutveckling. Samtalet har ett formativt syfte.

Vikariat

Det är inte tillåtet att vikariera under pågående VFU, och samtidigt erhålla högskolepoäng. Vikariat kan endast accepteras om det sker utanför VFU-perioden. Vid eventuella oklarheter kontakta VFU-ansvarig.

Avbruten VFU

Studenten har endast två tillfällen att bli godkänd på en VFU-kurs, till skillnad från övriga universitetskurser. Detta innebär att om en påbörjad VFU-kurs inte slutförs, eller om studenten blir underkänd, så är ett av dessa två tillfällen förbrukade. Vid sjukdom krävs läkarintyg.

Efter VFU-kursen

VFU-rapport

VFU-handledaren ger ett skriftligt utlåtande om studentens resultat i VFU-rapporten som finns i studentens VFU-portfölj. I VFU-rapporten ska handledaren ta ställning till om studenten har uppnått kursens lärandemål.

Examination

Det är alltid högskolan som ansvarar för examinationen av VFU och som sätter betyg. VFU examineras utifrån den aktuella VFU-kursens lärandemål. Dessa är utskrivna i kursplanen.

Risk för underkännande

Vid risk för underkännande, huruvida studentens insats under VFU-perioden är godkänd eller ej, har både ansvarig lärare på GIH och VFU-handledare ansvar för att snarast ta kontakt med varandra för att upprätta en handlingsplan.

Beslut om underkännande tas efter samråd mellan ovanstående parter samt examinator. Beslutet ska föregås av ett samtal mellan student, VFU-handledare samt kursansvarig lärare. Kursansvarig lärare gör en skriftlig sammanställning på vilka grunder studenten har blivit underkänd, och därmed de kvaliteter studenten skall utveckla för att uppnå betyget godkänd. Sammanställningen skall vidimeras av studenten.

Studenten får vid ett senare överenskommet tillfälle möjlighet att genomföra ytterligare en VFU-period. Denna kan genomföras vid samma VFU-skola som tidigare, eller vid annan skola och med annan lokal lärarutbildare. Perioden bedöms enligt gällande kriterier för bedömning